

# REPUBLIKA

Rok I. | ŁÓDZ, PONIEDZIAŁEK 3 SIERPNI 1925 r.

NUMER POJEDYNCZY 20 GROSZY

№ 7

REDAKCJA i ADMINISTRACJA, PIOTRKOWSKA 49.  
GODZINY PRZYJĘC REDAKCJI 6—7 POPOŁUDNIU

WYDANIE PORANNE.

TELEFONY REDAKCJI: 27-24, 36-43, 36-44.  
TELEFON ADMINISTRACJI 22-14.

## Premjer Grabski o sytuacji.

**Wahania kursu złotego są wynikiem akcji prowadzonej z zewnątrz. — Niema obiektywnych podstaw do załamania się kursu złotego. — Rząd będzie przeciwdziałał wszelkimi środkami zbędnemu importowi. Cena paszportu zagranicznego nie będzie podniesiona.**

Premjer Grabski udzielił jednemu z pism warszawskich wywiadu o sytuacji wytworzonej wahaniem się kursu złotego.

Zapytany na wstępie o cel przyjazdu p. premjera oświadczył:

Przyjechałem do Warszawy, aby bez pośrednio, osobiście, zetknąć się z sytuacją. Wprawdzie, podczas pobytu mego w Krynicy byłem dokładnie informowany, miałem jednak już przedtem zamiar w końcu miesiąca przyjechać na dwa dni.

— Co p. premjer sądzi o niedawnych wahanjach kursu złotego polskiego?

— Machinacje, które szły z zewnątrz, spaliły na panewce. Spaliły, albowiem musiało się stać tak. Nie było i niema obiektywnych podstaw do załamania się złotego. Tembardziej, że nasz urodzaj jest potężnym czynnikiem naprawy bi-

lansu handlowego. Wzmocni on więc złotego.

Wyjeżdżając z Krynicy byłem uspokojony wobec stanu rzeczy na giełdach zagranicznych i obserwowałem natychmiastową poprawę kursu. Krytyczny jednak dzień wahań złotego powinien stać się „momento” nie tylko dla społeczeństwa, ale dla państwa i dla rządu.

— Co uczyni rząd?

— Rząd skorzysta ze środków, jakie są w jego rękach, aby przeciwdziałać importowi który osłabia nas. Ulgi celne nie będą więcej przedłużone i będzie wprowadzona reglamentacja niektórych towarów. Tyczyć się to będzie zwłaszcza towarów, zakazanych niedawnym zarządzeniem.

— Krążą wersje, że będą czynione nowe utrudnienia paszportowe?

— Istotnie.

— Czyżby drogą dalszej podwyżki ceny paszportów zagranicznych?

— Bynajmniej — mówi premjer, uśmiechając się. — To byłoby, mimo wszystko niesprawiedliwością socjalną.

— A wicz?

— Od osób wyjeżdżających zagranicę wymagane będą zaświadczenia w zakresie wykazania się z płacenia podatków. Kto nie uiszczy należności podatkowych, nie otrzyma paszportu zagranicznego.

### Fałszywy krok kasy polskiej w Gdańsku.

**Gra ona bezwiednie na niższym kursie złotego.**

Gdańsk, 2 sierpnia.

Wielkie zdziwienie w kołach polskich wywołało zachowanie się niektórych instytucji polskich w czasie tendencyjnego obniżania kursu złotego przez niem-

ców. M. in. poczta polska przyjmowała i wydawała złote po obniżonym kursie, a nawet po kursie, który był jeszcze o kilka punktów niższy od kursu, notowanego na giełdzie gdańskiej.

Na zapytanie, dlaczego poczta tak postępuje, odpowiedziano, że kasa w Gdańsku wymienia złoty po takim kursie i wobec tego instytucje polskie nie mogą inaczej postępować bez narażenia się na straty.

Zwróciło to uwagę na niektóre manipulacje kasy rządowej w Gdańsku, która zupełnie niezrozumiale zareagowała na chwilową chwiejność złotego.

Zamiast podnosić kurs złotego i przy czyniać się do jego ustabilizowania w dniach przelomowych, krajowa kasa rządowa przyjmowała złote i sprzedawała je po kursie obniżonym. Nawet firmy niemieckie zwróciły się listownie do instytucji polskich, wyrażając zdziwienie, dla czego kasa rządowa bierze udział w grze na obniżkę własnej waluty.

### Zwycięstwo francuzów i hiszpanów w Marokku.

Primo de Rivera pertraktuje z Rifemami

Madryt, 2 sierpnia

Komunikat oficjalny. Kolumna wojsk hiszpańskich zaatakowała i zmusiła do odwrotu grupy nieprzyjacielskie, skoncentrowane między Bulharil i Tauriat, poczem zajęła pozycję nieprzyjacielskie. Ogółem w ostatnich walkach nieprzyjaciel stracił około 60 zabitych, przeważnie z pośród tubylców.

Fez, 2 sierpnia.

Francuski komunikat wojenny: Samoloty francuskie bombardowały poszczególne placówki nieprzyjacielskie w okręgu Dżebal i Sarsar, zadając ciężkie straty nieprzyjacielowi. Grupa ruchoma zaatakowała skutecznie nieprzyjaciel pod Ain Busaissa. Rifeni pozostawili na placu boju 150 zabitych. Na odcinku centralnym — spokój. Szczepki tu byleż zajmują się tam pracą na roli. Zaopatrzyliśmy w żywność szereg posterunków francuskich.

#### PROPOZYCJE POKOJOWE

Tanger, 2 sierpnia

Primo de Rivera przyjął w Tetuanie przybyłych z Tangeru dwóch emisarju-

szy Abd-el-Krima oraz zakomunikował im warunki pokoju, ustalone wspólnie przez Francję i Hiszpanję. Emisarjusze odjechali niezwłocznie i powrócą do Tangeru jeszcze w dniu dzisiejszym

Paryż, 2 sierpnia.

Korespondent „Timesa” donosi z Tangeru, że Hiszpania przedstawiła Abd-el-Krimowi odrębne warunki pokoju. — „Petit Parisien” pisze, że wiadomość ta jest bardzo nieprawdopodobna wobec zawartego ostatnio układu francusko-hiszpańskiego o współdziałaniu w Marokku.

#### MANIFEST ABD-EL-KERIMA.

Paryż, 2 sierpnia.

„Journal” donosi, że Abd-el-Kerim ogłosił manifest, w którym zaprzecza kooperacji Francji i Hiszpanji w Marokku, stwierdzając, że państwa te nienawidzą się.

Abd-el-Krim wyraża w swym manifestie nadzieję, że wojska francuskie wkrótce zostaną pokonane. Francja zostanie zniewolona do uznania niezawisłego państwa rifenów, oraz do zapłacenia odszkodowań.

### 30-krotnie skazany na śmierć.

Kat dusił go na pół 29 razy, by za trzydziestym razem powiesić.

Londyn, 2 sierpnia

Donoszą z Charbina, że rosyjski bandyta Kurzyłow został przez sądy chińskie skazany trzydziestokrotnie na karę śmierci.

Kurzyłow odznaczał się nieludzką wprost siłą i mimo, iż popełnił około ty-

siąca zbrodni — zawsze wymykał się władzom chińskim.

Sama egzekucja była prowadzona w sposób niesłychanie barbarzyński. Kat chiński 20 razy napół dusił skazanego, by po wielu godzinach ostatecznie go powiesić.

### Millerand contra Poincare.

Paryż, 2 sierpnia.

W Saint Etienne rozpoczął się bardzo interesujący proces cywilny o przywłaszczenie opatentowanego wynalazku.

W procesie tym występują dwaj najwybitniejsi adwokaci i politycy francuscy, gdyż jako obrońca — Millerand, a jako oskarżyciel — Poincare.

### Minister Skrzyński żegna naród amerykański.

W środę rano wyruszy w podróż powrotną do Europy.

Now Jork, 2 sierpnia.

Minister Skrzyński przyjechał tu o negdaj wieczorem. Wczoraj wieczorem minister przemawiał przez radio do ludności amerykańskiej, w poniedziałek zwiedzi Filadelfję, we wtorek zaś, t. j. ostatni dzień pobytu w Ameryce, spędzi minister na rozmowach z wybitnymi przedstawicielami nowojorskich kół gospodarczych. W środę rano, minister odjeżdża do Europy.

Nowy Jork, 2 sierpnia.

W wygłoszonym tu przez radio przemówieniu do ludności amerykańskiej, minister Skrzyński opisał wrażenia ze swego dotychczasowego pobytu w St. Zjednoczonych, które opuszcza z żalem. Minister wspominał, że przybył do Ame-

ryki w celu wyrażenia wdzięczności na rodu polskiego dla narodu amerykańskiego i podkreślił uczucia przyjaźni, jakie żywi Polska dla Ameryki, oraz wspólność aspiracji obu narodów.

Minister zaznaczył, że we wszystkich miastach amerykańskich, które zwiedził, spotkał Polaków z pochodzenia, zajmujących wysokie stanowiska w służbie publicznej, handlu i przemyśle.

Przemówienie swe zakończył minister podziękowaniem narodowi amerykańskiemu za niezwykle przyjęcie, jakiego doznał, oraz wyraził radość z powodu tego, że miał możliwość wejścia w osobisty kontakt z prezydentem St. Zjednoczonych oraz wybitnymi osobistościami amerykańskimi.

### Posłowie bili się po twarzy i łamali meble.

Kres niesamowitym scenom w parlamencie niemieckim położyła policja i wojsko.

Berlin 2 sierpnia

Dzisiejsze posiedzenie parlamentu niemieckiego rozpoczęło się o godzinie 9 rano.

Obstrukcja komunistów i socjalistów w związku z projektami podatkowymi doprowadziła do nieznanych w historii jakiegokolwiek kraju skandalów.

Izba przedstawia jedno wielkie rumowisko, meble połamane, szyby potłuczone.

Posłowie policzują się od samego rana. Wszelkie poczucie honoru, czy wstydu nie istnieje.

Prezydent parlamentu Loebe dwukrotnie zemdlał.

Zastępca jego dostał ataku nerwowego i zalewając się łzami, prosił o uspokojenie. Nadaremnie.

Wezwana służba parlamentarna do wyprowadzenia posłów komunistycznych, została dotkliwie pobita.

Wówczas prezydent parlamentu żądał pomocy policji. Na salę wkroczyła policja kryminalna i oddział reichwehry.

Rozpoczęła się bitka policji z wojskiem, w której nie tylko poselska, ale najzwyczajniejsza godność ludzka nie była szanowana.

Po wielu wysiłkach udało się wreszcie policji wynieść część posłów - obstrukcjonistów.

erlin, 2 sierpnia.

Dzisiaj, w rocznicę wybuchu wojny, komunistki urządziły demonstrację, która naogół miała przebieg spokojny. W jednym tylko wypadku, kiedy przedstawiciel policji usiłował wyrwać z rąk demonstrantów karykaturę Hindenburga, doszło do starcia. Jeden z demonstrantów został aresztowany.

# Na marokańskim froncie.

## Smutna opowieść uczestnika wojny, porucznika Madraque.

Specjalna służba korespondencyjna „Ilustr. Republiki”.

Montpellier, w lipcu.

Porucznik Madraque wrócił przedwczoraj z frontu marokańskiego.

Wychudły, czarny od wiatrów i słońca, usiadł na zwykłym swoim miejscu w restauracji, a był tak zmieniony, że byłbym go nie poznał, gdyby nie bezustanny szmer, przechodzący przez salę. „Madraque est revenu,” ustami wszystkich pensjonariuszy.

Nareszcie cudowna okazja!

Już od początku tej epoki marokańskiej polowałem na dobry wywiad, ale wciąż bez skutków; pisałem nawet do porucznika Madraque lecz listy ginęły wskutek nieporządków połączonych z podjazdową wojną; wreszcie tak pożądanym interlokutorem przyjechał. Nie bardzo pamiętam menu tego pamiętnego dnia, to tylko wiem, że prawie nie tknąłem mojej ulubionej langouste, tutejszego przysmaku, tak zwanej „ministrjalnej” ryby, a ledwo zdążyłem spojrzeć na deser, zaabsorbowany żądzą rozmowy z porucznikiem.

Wreszcie skończył swój obiad, wstał a ja zaraz za nim w ślad; dogoniłem go przy drzwiach pokoju. Krótka próba o przyznanie mi pięciminutowej rozmowy (nawiasem mówiąc rozmowa ta trwała przeszło godzinę), i już siedziałem vis a vis lieutenanta.

Porucznik Madraque, typowy czarnooki francuz z południa nie jest bynajmniej małym ówczym. Ledwo zdążyłem zadać jedno pytanie, a już popłynął potok szybkiej, barwnej francuszczyzny, przerywany rzadkimi chwilami ciszy, podczas której porucznik zbierał zapewne myśli.

— Nie będę mówił ani o krótkiej podróży na ład afrykański, ani o męczącej przeprawie przez skaliste obszary masy rifain, zaczęło od chwili, w której zobaczyłem biwaki w polu, naszych żołnierzy ubranych po krajowemu w wielkich kapełuszkach, czarnych od słońca i bardzo podobnych do mnie. Było to gdzieś w okolicach Ouezzan. Z naszego obozu doskonale widać było krajobraz na kilka kilometrów wokół.

Z lewej strony w głębokim parowie srebrna wstęga potoku wiała się ciągłymi skrętami, z prawej, szary masyw skał obsyty gęstwą krzaków, a przed nami, za nami łagodne wzgórza.

Od kilku dni nie zakłócało spokoju w obozie, ale w każdej chwili z

poza skał mogły się wychylić szaro-białe niczem od skał się nie różniące bur-nusy, a być zaskoczonym w tej przekle-tej wojnie podjazdowej, gdy się ma do czynienia z takimi strzelcami jak arabowie — to zguba.

Dlatego wszystko było w ciągłym po-gotowiu. Czarni spakisi na zmianę pra-cowali przy wzmocnianiu kamiennych nisz, najlepszych osłon od kul, nasi wier-ni arabowie lekko drzemali przy swo-ich mułach, gotowi w każdej chwili do interwencji, do... ucieczki, a kto wie, mo-że nawet do zdrady.

Bardzo powieściowa, bardzo nieeu-ropejska i przytym bardzo przykra ta wojna marokańska.

Zaczął się w nocy. Coś koło trze-ciej padły pierwsze strzały, posypały się rozkazy i rozpoczęła się bitwa przy blas-ku księżyca.

Riffieni zaatakowali z prawej strony pozycje spakisów; wymierzono zaraz w tym kierunku armaty i aż do poranka kontynuowaliśmy ogień w stronę skał prawie na ślepo. Zrana sytuacja się wy-jaśniła. Ruszyliśmy do kontrataku. Gru-py spakisów szukały z mniejszym lub większym powodzeniem nieprzyjaciela.

W południe przyszedł rozkaz zmia-ny pozycji.

I tak ciągle, bezustannie. Potyczka, po potyczce, bitwa po bitwie.

Pewnego dnia złożyli nasi arabowie broń i oświadczyli, że za nic w świecie nie będą więcej strzelać do braci. Opu-ścili obóz...

I wszędzie to samo. Na tym wielkim skalistym 500 kilometrowym froncie jed-nakowe obozy z bezpożytecznymi tan-kami, z więcej pożytecznymi aeroplanami, które arabowie z nielada wprawą ostrzeliwują, z „wiernymi” nam araba-mi którzy składają broń.

Po trzech tygodniach bezustannych walk nasz oddział mocno podszarpany wycofano z frontu i ulokowano w Ta-zie.

Tam mieliśmy odpocząć po trudach podjazdowej wojny.

Chodziłem po tym typowym maro-kańskim mieście. Patrzałem na białe po-dwórka, meczetów, na nieruchomych a-rabów, pogrążonych w niemej modlit-wie do Allaha, wpatrywałem się w dzikie oczy fanatyków wolnego Marokka i w obojętne oblicza tłustych pogania-

czy wielbłądów. Pewnego dnia przy-szedł rozkaz powrotu na front i rozpo-częło się dawne życie.

Tym razem wyposażono nasz oddział w aeroplany i nieraz wlatywałem pod modre niebo afrykańskie, aby w białe rotowisko synów pustyni rzucać śmierć.

Jestem teraz bardzo zmęczony i bar-dzo wyczerpany. Te sześć tygodni ciąg-łych marszy, ciągłych niepokoi więcej daje się we znaki, niż roczny pobyt nad Morellą w spokojnym okopie.

Nie będę nic opowiadał ani o służbie sanitarnej, ani o naszych stratach — bo to zabronione. W każdym razie przed-stawiłem panu w zarysie obrazek z woj-ny marokańskiej.

Porucznik skończył, a patrząc na je-go zmęczoną twarz po tym krótkim o-po-wiadanym wyczytałem na niej potwier-żenie przed chwilą usłyszanych słów.

Podziękowałem za opowiadanie, po-zegnając pana lieutenanta Madraque.

Na dole czekała na mnie rzesza ciekawych kolegów.

J. Domanowicz.

## Ekskomunika gąsienic.

Wśród najcięższych plag, oddawna znana była plaga gąsienic i koników pol-nych. Nawiedziła ona Francję w r. 1120. Radzono sobie wtedy jak umiano. U-ciekano się nawet do klątwy, którą bi-skup Laon rzucił uroczyście na wszyst-kie gąsienice i koniki polne, grasujące w okolicy miasta.

Podobnie postąpiono r. 1516, gdy nakazano pod groźbą ekskomuniki opuścić wszelkim gąsienicom opuścić w przeciągu sześciu dni zaatakowaną przez nie okolice. Trzeba jednak przy-znać, że w tych czasach poczucie spra-wiedliwości było w wysokim stopniu rozwinięte: rozumiano, że jeżeli gąsie-nice ludziom przynoszą szkody, to z dru-giej strony, jakiś cel ich istnienia być musi; wyznaczono im więc adwokata, który bardzo lojalnie i energicznie bro-nił ich sprawy przed trybunałem.

## Czytajcie „Express Wieczorny”

## Bezczelne fałsze nacio-nalistów gdańskich.

„Danziger Rundschau” kry-tykuje wystąpienia hakaty gdańskiej przeciw Polsce.

Polska Agencja Telegraficzna.

Gdańsk, 1 sierpnia.

Wskazując na beczelne, pełne fał-szu i nienawiści przegrywanie nacio-nalistycko-niemieckich sta: gdańskich wo-bec Polski, gdański organ niezawisły „Danziger Rundschau” krytykuje nie-słychanie ostro metody, używane przez te koła i pisze m. in.

Gdy niedawno polski torpedowiec „Kaszub” zatonął w porcie tutejszym, organ nacjonalistów niemieckich w Gdańsku „Danziger Allgemeine Zeitung” pozwolił sobie na niesmaczną uwagę, że katastrofa to jest nowym dowodem polskiej lekkomyślności i powinna zarazem „osławionej” Lidze narodów uwidocznić niebezpieczeństwo, grożące Gdańskowi, wskutek eksplozji polskich. (Or-gan nacjonalistyczny wskazuje tu na bu-dowę polskiego basenu amunicyjnego na Westerplatte).

Nawiązując do powyższego „Dan-ziger Rundschau” pisze: „Wobec takiego stanowiska każdy staje bezradnie i nie-wiadomo, co więcej należy tu podziwiać: głupotę, czy też brak wszelkiego taktu. Głupotą bowiem w najwyższym stopniu jest żądać zarządzeń w celu zapobieże-nia wybuchom ropy na okrętach, stoją-cych w porcie gdańskim, gdyż przeciw-ko tego rodzaju nieszczęśliwym wypad-kom jest tylko jeden radykalny środek tj. całkowite zamknięcie portu dla wszy-stkich okrętów, opalanych ropą. Niesma-cznym jest przy tego rodzaju nieszczę-ściu, które pociągnęło za sobą kilka o-fiar, nie znaleźć ani jednego słowa współczucia, wytaczać natomiast wys-sane z palca szydercze zarzuty przeciw Polsce i przeciwko Lidze narodów, które przecież z tą katastrofą nie mają nic wspólne. Ten sam organ nacjonalisty-czny ma później ponadto pożałowania godną odwagę oburzać się na politycz-ne wyyskiwanie tego nieszczęścia przez polskich szowinistów.

## Spis ludności.

Było to w siedemdziesiątych latach ubiegłego stulecia podczas spisu ludno-ści w Paryżu. Jak wiadomo odbywa się to w ten sposób, że urzędnik zjawia się w każdym mieszkaniu i zbiera dane, co do nazwiska i wieku i zawodu.

Przeciw tym dwóm pytaniom zwi-aszca, występuje i protestuje ostro pe-wnien tylko genre „dam” opowiadając nieraz niestworzone rzeczy.

Aczkolwiek rozmowa z urzędni-kiem odbywa się zazwyczaj w sposób przyjazny mimo to jednak jest on zmu-szony protestować przeciw, niektórym fantastycznym odpowiedziami. Podobna scenka odegrała się i w Quartier Breda i miała następujący przebieg.

— Imię i nazwisko łaskawej pani?

— Eladie — Clorinde, de Saint — An-ge.

— Za pozwoleniem, madame, czy pa-ni jest pewna, że się nazywa Saint — An-ge? Sądząc z rejestru, nazywała się pani Franciszka Merluchet, a nosiła pani naz-wisko swego ojca, handlarza warzywa-mi.

Zarumieniona damulka odpowiedzia-ła:

— Pan ma rację! Lecz ponieważ Oj-ciec mój czuł się nieszczęśliwym w swo-im zawodzie, przyjął przed dziesięcioma laty nazwisko Madame de Saint-Ange i w towarzystwie znają mnie tyl-ko pod tem nazwiskiem.

— A więc dobrze! Saint-Ange. Za-dowiednijmy się tym, a ile ma pani lat?

— Dziewięćnaście, mój panie!

— Pan! wybaczył! Ponieważ byłem w sprawie jej nazwiska tak wspaniało-myślny, zechce mi pani przynajmniej teraz prawdę powiedzieć!

— Ależ, mój panie! To jest okropnie!

Istna inkwizycja! Czy ja wyglądam, na więcej, niż na dziewięćnaście lat?!. W każdym razie nie skończyłam jesz-cze nawet dziewięćnaestu, dopiero jutro ra-no je kończę! Doprawdy nie chciałam pana o tę minimalną różnicę, o te 24 go-dziny oszukać. W moim wieku jest to zbyt wiele!

— Pardon, Madame! O ile mię pa-mięć nie myli, zaznaczyła pani przed chwilą, że dziesięć lat temu postanowi-ła pani zmienić nazwisko swoje na „M-me de Saint-Ange”.

Zagryzła usta i zaambarasowa wy-belkowała:

— A więc dobrze, mój panie! Pro-szę, niech pan notuje: dwadzieścia pięć!

— A więc widzi pani zarobiłem już sześć lat! Czy nie zechciałaby pani do-łożyć jeszcze kilka dla dobra spisu lu-dności?

— Gdyby mi nawet głowę ścięto, ani trzech miesięcy więcej, mój panie!.. Da-ruję panu jeszcze sześć tygodni, chcąc zrobić panu przyjemność...

— A więc, Madame, urzędowo za-pisuję że ma pani lat dwadzieścia dzie-więć. Z kur uazji dla dam, ratuję panią przed trzecim krzyżkiem, to prawda, Co? Gdyby pani uważała, że wiek jej przeceniłem, proszę się zgłosić jutro z metryką urodzenia w prefekturze poli-cji i wnieść skargę.

Przy słowie „metryka urodzenia”, dama się prędko uspokoiła.

— Pani zawód?

— Wolna!

— Łaskawa pani, przecież to nie jest zawód, lecz stan rodzinny.

— A wobec tego... Rentiere.

— Ależ, proszę, niech pani nie ro-bi żartów!.. Mieszka pani tutaj, jako sub-lokatorka. Z czego pani właściwie żyje?

— Ach tak, to pan chce wiedzieć?

Urzędnik kiwnął potakująco głową.

— A więc... ja jestem... artystką! Usłyszawszy te słowa, urzędnik kła-dzie milcząc pióro, okulary i tabakierę na stół, i oparłszy się o niego łokciami uroczystym tonem, niczem kaznodzieja, zaczął:

— Łaskawa pani! Spis ludności jest rzeczą nieprzeciętnej wagi. Celem spisu jest umożliwić zarządowi miasta Pa-ryża przeprowadzenie klasyfikacji jego mieszkańców. Zawód każdego mieszkań-ca jest dla statystyki nader ważną rzeczą, a więc wyzywam panią: bądź pani szczerą! Nazywa pani siebie artystką. Gdzie pani ostatnio występowała?

— Wszędzie, mój panie... wszędzie, wyjąwszy... przynajmniej, teatr miej-ski, którego przestarzały członkowie z całą zawiścią występują przeciwko mo-jemu talentom.

— Cy mógłbym zobaczyć ostatnią u-mowę pani?

— Z przyjemnością! Szkoda, że już przedtem o tem nie pomyślałam! Proszę o to moja ostatnia umowa z panem Des-noyers, dyrektorem teatru „Nimfa”.

Urzędnik chwyta drukowany blan-kiet i czyta głośno:

„Miedzy panem Desnoyers, koncesjo-nowanym dyrektorem teatru „Nimfa” a panią Franciszką Merluchet, zwaną de Saint-Ange, została zawarta następująca umowa:

Pan Desnoyer zobowiązuje się dać możność pani de Saint-Ange debiuto-wania we wszystkich rolach, które od-powiadać będą jej zdolnościom i warun-kom zewnętrznych. Tutaj urzędnik za-czął czytać prędzej i ciszej, jakby szuka-jąc czegoś, na czym mu bardzo zależy.

Pani de Saint-Ange jest zobowiązaną wszystkim potrzebne jej kostjmy zarów-no do sztuk historycznych jak i wspól-

czesnych sama sobie sprawia t. zn. z własnych funduszów. Pani de Saint-An-ge zobowiązuje się dowiadywać się co-dziennie o czasie, w którym się próba ma odbyć, a jeśli w przedstawieniu nie będzie brała udziału, pozostaje także do dyspozycji dyrekcji.

Urzędnik zauważył przytem: „do-djaba, drakoński paragraf! Lecz to nic jest jeszcze ten, którego ja szukam... Ach, nareszcie go mam!

Za punktualne wypełnienie wszyst-kich zobowiązań otrzymuje pani de Sa-int-Ange roczną gażę w wysokości trzech tysięcy franków, płatną w ratach miesięcznych...

(dalej następuje przypisek ręką). „...które pani de Saint-Ange, składa z góry jako wadium za punktualne speł-nienie swoich obowiązków”.

W każdym razie przekonałem się że pani jest artystką, powiedział urzęd-nik.

— Aczkolwiek to jest zawodem, to jednak nie przynosi Pani ani centyma dochodu!

— Ach, miły panie, młoda artystka, chcąc stać się słynną, musi nie jedną ponieść ofiarę!

— Zgodzi się! Wreszcie spis ludności nie jest rozprawą sądową. Pani jest artyst-ką i jako taką wpisuje do odpowied-niej rubryki. Ale dla zaspokojenia mojej własnej ciekawości chciałymbym chętnie wiedzieć jaki pani ma zawód, by móc utrzymać swój zawód artystyczny?

— Ach, mój panie! — odpowiedziała pani z wielką pewnością siebie... — miej pan znowu dwadzieścia pięć lat, bądź pan egłańsko ubrany, albo miej nawet sześćdziesiąt lat i tyleż tysięcy rocznej renty, wówczas zdradzę panu tajemnicę!..

spół. Jad. Miech.

# Wiadomości bieżące.

SIERPIEŃ

# 3

PONIEDZIALEK

Dziś: Zn. rel św. Szczepana  
Jutro: Dominika W.

Wschód słońca o g. 3.53  
Zachód o g. 7.32  
Wsch. księżycy o g. 2.14  
Zachód o g. 11.53  
Długość dnia 15.29  
Ubyło dnia g. 1.09

## Osobiste.

Naczelnik wydziału zdrowia województwa dr. Stanisław Skalski wyjechał na 6-cio tygodniowy urlop wypoczynkowy i zastępować go będzie inspektor lekarski dr. Weyland. (b)

## Mąka tanieje.

### Kiedyś stanieje chleb?

Z różnych stron powiatu nadchodzą wieści, że akcja komitetu ekonomicznego do zwalczania drożyzny mąki, osiąga pożądaną skuteczną, tembardziej, że z nowych zbiorów mąkę będziemy mieć w niedługim czasie.

Młyny kaliskie obniżyły cenę mąki żytniej z 50 groszy za jeden klg. na 42 gr. Zniżka cen mąki w Łęczycy wynosi już około 15 proc. (p)

## Urodzaj owoców

### zapowiada się bardzo dobrze.

Urodzaj jabłek zapowiada się w tym roku bardzo dobrze, będzie ich znacznie więcej, niż w roku zeszłym.

Natomiast urodzaj gruszek zapowiada się niżej średniego, albowiem tylko w niewielu miejscowościach grusze obrodziły.

Urodzaj jabłek spodziewany jest tak wielki, że nie zajdzie potrzeba sprowadzania tego owocu z zagranicy, jak to miało miejsce w roku zeszłym, gdy importowaliśmy jabłka nawet kanadyjskie. Również urodzaj śliwek zapowiada się dobrze. (p)

## Kropla w morzu.

### P.U.P.P. otrzymał zapotrzebowanie na kilkudziesięciu robotników i rzemieślników

Tutejszy państwowy urząd pośrednictwa pracy otrzymał zapotrzebowanie do zamiejscowych zakładów pracy na robotników i rzemieślników, oraz państwo wy urząd pośrednictwa pracy Łódź może umieścić w przemyśle włókienniczym w charakterze robotników niewykwalifikowanych kilkunastu inwalidów ciężko poszkodowanych i kilkunastu lekko poszkodowanych.

Również P. U. P. P. otrzymało zapotrzebowanie na robotników na wyjazd do Francji.

Zgłaszać należy się do państwowego urzędu pośrednictwa pracy, Aleje Kosciuszki 9 (p)

## PRZYGOTOWANIA DO ZJAZDU LEGJONISTÓW.

Przygotowania do zjazdu legjonistów, który się odbędzie 8 i 9 sierpnia w Warszawie, są w pełnym toku. Łódzki związek legjonistów przygotował cały szereg wniosków i wyznaczył już delegatów na zjazd, również wpłynęły listy kandydatów z województwa i w dniu 7 sierpnia delegaci wyjadą z dworca Kasińskiego wieczorem do Warszawy. (p)

## KIESZONKOWCY NIE ZNAJĄ LETNICH WYWCZASÓW

Stanisław Andrzejczak, zamieszkały we wsi Lubowiec, złożył zameldowanie w ekspozyturze urzędu śledczego, że w piątek podczas dnia targowego, jakiś nieznany osobnik wyciągnął mu z tylnej kieszeni portfel, w którym znajdowało się 1200 złotych. (p)

## Teatr, muzyka i sztuka.

### TEATR LETNI W PARKU STASZICA.

Dziś, po raz trzeci pienia się szan. dańskim humorem farsa Kadelburga — „Tancerka z Variete”. Świetnie zgrany zespół daje istny koncert gry aktorskiej. Role główne grają: pp. Morska, Szubert i Debicz, pomysływy reżyser „Tancerki”. Reszta obsady stanowią: pp. Jerzmanowska, Szczesna, Fabisz, Magnuszewski, Łabędzki, Selszyk i in.

Dnia 1 sierpnia r. b. po długich i ciężkich cierpieniach zmarła nagle nasza ukochana żona i matka

B. P.

ESTERA

# TENNENBAUMOWA

z domu HERSZKORN

w wieku lat 52.

Wyprawdzenie drogi nam zwłok nastąpi dziś, w poniedziałek dnia 3 b. m. o godzinie 11-ej rano z domu żałoby przy ul. Zawadzkiej № 36, o czym zawiadamiamy krewnych i znajomych zrozpaczeni

Mąż, córki i syn.

## Wiadomości sportowe.

### F. C. Praga—Ł.K.S. 4:0 (1:0).

Po zwycięstwie nad Turystami (10:0) przystępują goście czescy do drugiej z rzędu rozgrywki — tym razem z Ł.K.S. Ł. K. S. bez Alaszewskiego.

Zgoła odmienny obraz gry zaobserwowaliśmy na wczorajszych zawodach. Ł. K. S. godnie przeciwstawił się gościom i gdyby nie lekkie przemęczenie w drugiej połowie — czerwoni osiągnęliby zgoła inny rezultat.

Początkowo gra toczy się z mocną

przewagą Ł.K.S., lecz po upływie 15 m. gra wyrównuje się.

Pierwsza bramka pada z celowej kombinacji skrzydeł — w wyniku której prawe skrzydło zyskuje efektywny goal.

Po przerwie padają gole: w 13 m. przez prawego skrzydłowego, w 28-ej min. przez lewego łącznika oraz w 42 min. przez prawego łącznika.

Wynik końcowy 4:0.

Sędziował dobrze p. Marczewski.

### Praga—Warszawa 3:2 (1:0).

Warszawa, 2 sierpnia

W zawodach pomiędzy reprezentacjami Pragi a Warszawy zwyciężyli Czesi w stosunku 3:2. Później wystąpili bez Cerveny'ego, którego zastąpił Cippera.

Po przerwie obrońca Hojer przeszedł do ataku. Gra niezmiernie utrudniona z powodu upału i rozmokłego terenu, obfitowała w szereg interesujących momentów.

Pierwsza połowa upłynęła pod znakiem przewagi Czechów, którzy górowali zarówno technicznie jak i taktycznie. I bramkę uzyskuje Bejbl. Po przer-

wie gra nieco żywsza, szereg emocjonujących momentów — niewyzyskanych; bramki dla Warszawy uzyskuje Loth drugi w 47 min., dwie zaś dalsze dla Czechów w 60 i 61 min. strzela Hojer z przeboju.

Gra Czechów nie była efektowna, natomiast skuteczna. Drużyna stolicy nadrabiała swe braki ambicją, to też wyszła z zawodów z honorem. Wyróżnili się w teamie Pragi: Hojer, Simmer i Carvan; w reprezentacji Warszawy: bramkarz, obrona oraz Wójcik i Loth II. Sędziował p. Ivancsicz (Budapeszt) dobrze. Publiczności 3000 osób.

### Sparta—(Praga)—Pogoń 4:2 (1:2).

Lwów, 2 sierpnia

W drugim dniu zawodów pomiędzy praską Spartą a mistrzem Polski — Pogońią, zwyciężyli czesi w stosunku 4:2. W pierwszej połowie gra równa z częścią przewagą Pogoni. W drugiej połowie uwidacznia się przewaga Czechów którzy grają wprost koncertowo. Bram-

ki dla Pogoni uzyskali Bacz i Kuchar Wacek głową. Dla gości bramki uzyskał: Schaffer, Hajny i Kada. Najwspanialszym momentem gry była ostatnia bramka, strzelona przez Kadę głową z odległości 2z mtr. W pogoni wyróżniło się trzy obrońce. U prażan najlepszy Kada, najlepszy zresztą gracz na boisku. Publiczności 4000 osób.

### W. K. S. — UNION 4:1 (3:0).

Sędziował p. Wieliszek.

### BAR-KOCHBA — VICTORJA (Zgierz) 2:1.

Powyższe zawody rozegrane na boisku zgierskim przyniosły zasłużony wynik oraz rehabilitację dla Bar-Kochby łódzkiej, która w swoim czasie uległa Victorji 0:1.

### SZTURM — Ł. K. S. II 4:1.

Powyższe drużyny rozegrały na przedmeczny towarzyski zawody z wypracowaniem zwycięstwem Szturmu. — Sędziował p. Otto.

### TURYŚCI II i III komb.—SAMSON 1:0.

Przedmecz pierwszego dnia zawodów D. F. C. —Turyści. Sędziował p. Grajwoda.

## Tanio do sprzedania

- Krośna kortowe (Schoenherr)
- " angielskie 82 i 72-II
- " ręczne z regulatorami
- Zgrzebla i selfaktory
- Szarpacz
- Wilk-maszyna (Krempelwolf)
- Zgrzebla do wóz
- Maszyna do szlichtowania
- Maszyna do snucia osnów (konusowe)
- " do szpulowania i trajbowania
- Zakard-maszyny
- Aparat do parowania przędzy
- Maszyna do krajania prób towarowych
- Transmisja 50-110 m-m
- Maszyna do wybijania kart zakardowych.
- Niciełnice z drutu stalowego
- Płochy
- Tytł konusowe 5.000 kilo
- Skrzynki do przędzy
- Wagi decymalne
- " precyzyjne dla kontroli przędzy
- Maszyna do skręcania (Hamel)

Obejrzenie ul. KOPERNIKA 62.

## Kierujący samochodami muszą być abstynentami!

### Alkohol jest przyczyną większości katastrof automobilowych.

Dyrektor wojskowego batalionu samochodowego w Szwajcarii, omawiając w dzienniku „Automobilrevue” sprawę najczęstszych przyczyn wypadków samochodowych, tak m. in. pisze: „Poruszając temat powyższy, byłoby grzechem nie zwrócić uwagi na to, że w znacznym odsetku tych wypadków alkohol odegrał rolę wybitną... I dlatego przyklasnąć należy rozporządzeniu, wydane mu przez szwajcarski zarząd pocztowy, surowo zakazujący szoferom używania alkoholu przed i podczas pełnienia służby na samochodach pod groźbą usunięcia z zajmowanego stanowiska. To samo prawo obowiązuje szoferom obsługujących samochody publiczne”.

Do tych samych wniosków dochodzi dr. J. Fogt, które ogłasza w jednym z dzienników duńskich. W Danii, podobnie jak to się dzieje w Anglii, po każdym, policyjnie stwierdzonym wypadku samochodowym, kierowca poddany zostaje bardzo szczegółowemu badaniu przez lekarza policyjnego. Na 200 wypadków w 164 (82 proc.) alkohol odegrał rolę dominującą.

Dokładne takie badanie szoferów zarówno zawodowych, jak i kierujących samochodami prywatnymi, doskonale wpłynęło na zmniejszenie się wypadków tembardziej, że w razi stwierdzenia, że przyczyną wypadku był alkohol, kierowca zostaje pozbawiony raz na zawsze prawa jazdy.

Prawo to należałoby zastosować niezwłocznie i u nas, zwłaszcza, że ustalo nie zostało, że alkoholizm wśród naszych kierowców szerzy się w sposób zastraszający.

Kierujący samochodami, samolotami, motorówkami winni przedstawiać zaświadczenie odnośnych władz o zupełnej abstynencji i to tembardziej, że, jak to zauważyć można, sposób tej lokomocji stale wzrasta i w miarę kasowania nadzbyt wymyślnych dziś formalności granicznych, sprawa tej lokomocji posiadać będzie znaczenie międzynarodowe.

## Inowacje w szkolnictwie powszechnem.

Miejscowe władze szkolne otrzymały z ministerstwa wyznaczenia religijnych i oświecenia publicznego okólnik w sprawie robót ręcznych w szkołach powszechnych.

Ministerstwo poleca wprowadzenie celowych robót, a nie wycinanek, które gromadzą jedynie stopy kolorowego papieru i nie przynoszą pożytku.

Następnie wniesione zostaną dwie godziny tygodniowo, poświęcone dotychczas na roboty kobiece, gdyż prace te mają być prowadzone w godzinach przeznaczonych na roboty ręczne.

W końcu władze zwracają uwagę na celowość wyrobionych przez młodzież przedmiotów, dzięki czemu roboty ręczne w szkołach powszechnych nie będą służyć jedynie dla urozmaicenia, gdyż połączy się przyjemne z pożytecznym (b)

## WĘDRÓWKI GRACZY FOOTBALOWYCH.

Jeden z graczy Turystów Magin zgłosił swe wystąpienie i zasili drużynę wojсковą. Mówią również o przeniesieniu Kubika z Turystów do „Korony” warszawskiej. (b)

## Elegancko umeblowany Pokój z używalnością łazienki poszukiwany.

Oferty pod „T. N.” do administracji.

**AK KLAWIOL**  
niszczy odciski i brodawki bezpowrotnie  
wyrob. Lab. Chm. Farm. Ap. Kowalski.

**Pończochy jedwabne**  
inne, suknie trikotinowe i t. p. przyjmuje do reperacji.  
ul. 6-go sierpnia 76, III piętro  
Tanio, bo w prywatnym mieszk.

**MIESZKANIA,**  
lokale i pokoje umeblowane stale poszukuje i poleca  
Biuro „ADMINISTRATOR”  
Piotrkowska 20, telef. 28-03

## CASINO

Dziś i dni następnych.

Dziś i dni następnych.

## 1 = „BLONDYNKA”

Dramat erotyczny w 7 akt.  
— z cyklu: —  
„O czym się nie mówi”.

Tragiczne dzieje młodej i pięknej mężatki, którą zdeprawowały pokusy wielkiego miasta i która w bagnie życia utraciła honor i godność kobiecą.

W roli głównej urocza **PINA MENICHELLI**

2 = Daisy and Bert Texas

amerykański duet taneczny,  
tańce salonowe i ekscen-  
tryczne.

3 = MAREK WINDHEIM,

ulubieniec Łodzi,  
w nowych piosenkach

Początek przedstawień o godzinie 3-ej po poł.

Początek przedstawień o godzinie 3-ej po poł.

Ceny miejsc od 1 zł.

— Orkiestra pod dyr. M. Szymkiewicza. —

Ceny miejsc od 1 zł.



Dziś i dni następnych!

Wspaniały 14-aktowy  
podwójny program!

Arcydzieło wielkiej amerykańskiej wytwórni „Paramount”.

„TANIEC MOTYLA”  
(Na zgliszczach miłości)

Fascynujący dramat erotyczny w 8-ju aktach.

W rolach  
głównych: **Bebe Daniels i Conrad Nagel**

ORAZ:

Wspaniała farsa w 6-ju aktach

## „DETEKTYW W SPÓDNICY”

W roli głównej: **DOROTHY GISH.**

Orkiestra pod kierunkiem p. Sypniewskiego. — Widownia połączona z tarasem ogrodowym!

Dziś ostatni dzień.

REDUTA

Dziś ostatni dzień

## ROMANS ODMŁODZONEJ KOBIETY

dramat współczesny w 8-ju wielkich aktach.

Obraz powyższy osnuty na tle odmładzających eksperymentów prof. Steinacha.

W roli głównej słynna amerykańska gwiazda filmowa **CORINNA GRIFFITH.**

NAD PROGRAM:

„Gdyby kobiety były strażakami”

Arcywesola burleska ame-  
rykańska w 2-ach aktach.

CENY MIEJSC OD ZŁ. 1.—

Początek o g. 6-ej, ost. o 10 wiecz.

Widownia ochładzana systemem amerykańskim.

KOMPLETY RYSUNKOWE i malarskie WAKACYJNE  
ART. MALARZA

MAURYCEGO TREBACZA

Specjalna nauka rysunków dla uczniów szkół  
średnich niezaawansowanych. Nauka rysunków dla  
dorosłych amatorów i osób utalentowanych.  
Ceny od 1 czerwca b. umiarkowane zarówno  
w kompletach jak i pojedynczo.  
Art. malarz MAURYCY TREBACZ, Piotrkow-  
ska 71 przyjmuje od godziny 4—7.

KLISZE

DO REKLAM GAZETOWYCH  
CENNIKÓW PROSPEKTÓWZdjęcia fotograficzne dla celów reprodukcji  
RYSUNKI projekty, reklamowe  
wydawnicze wykonywane

R. BORKENHAGEN

ŁÓDŹ, Piotrkowska 100, Tel. 11-72

Dr. med.

BRAUN

Poluńska Nr 23  
tel. 40-26.  
Specjalista chorób  
skórnych i wene-  
rycznych Leczenie  
świetłem (Lampa  
kwarcowa). Przy-  
muje od 8 do 9.30  
od 41 nól do 8 w

Dr

Łagunowski

Gdańska 42.  
Choroby skórne  
weneryczne  
Przyjmuje od 12—2  
do 2 i 5—8.Szukamy  
zdolnych  
AGENTÓWZgłoszenia Karolew-  
ska 1, w godz. 10—  
12 i 4—5. 799 3Zginał  
piesmłody wyżeł, maść  
brązowej wabi się  
Lord. Proszę od-  
prowadzić za wy-  
nagrodzeniem ul.  
Piotrkowska № 139  
738-5Ogłoszenia  
drobneKuszerka Piotrkowa  
przyjmuje zamó-  
wienia pan. Piotr-  
kowska 132 14.Zginał dowód oso-  
bisty wydany w  
Łodzi przez Komi-  
sariat Policji Pań-  
stwowej na imię  
Chawy Szeps. 753-3Zginał paszport  
Eugenji Ludwi-  
w Łodzi zam. przy  
ul. Ogrodowej № 37